Τὸ γιασεμί, λουλούδι τοῦ σπιτιοῦ καὶ τοῦ κήπου

Τοῦ γεωπόνου κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΜΑΓΓΙΝΑ

Κανεὶς δὲν ὑπάρχει ποὺ νὰ μὴ γνωρίζει τὸ χαριτωμένο, λεπτὸ καὶ μοσχοβολᾶτο θάμνο, ποὺ λέγεται γιασεμί. Στὴν Ἑλληνικὴ ἀνθοκομία ἀναφέρεται τὸ φυτὸ αὐτό, μὲ τὸ ὄνομα Ἴασμος ὁ εὐώδης.

Τὸ Γιασεμὶ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ πολὺ ἀξιαγάπητα λουλούδια τοῦ σπιτιοῦ μας καὶ τοῦ κήπου μας. Ἔχουν γραφῆ γι' αὐτὸ ὁλόκληροι ὕμνοι, ἀπὸ τοὺς ποιητὲς, καὶ σὲ χίλια δυὸ τραγούδια παλαιὰ καὶ μοντέρνα. Παίρνει τὴν θέση του καὶ ἄξια τὸ Γιασεμί, στολίζοντας μὲ τὴ γνωστὴ χάρη του τὶς ποιητικὲς καὶ μουσικὲς περιγραφὲς, ἀνάκατα πάντα μὲ τὴν ἔκφραση τῶν πιὸ λεπτῶν καὶ πιὸ ἀγνῶν ἀνθρωπίνων συναισθημάτων. Ἀκάμεσα στοὺς ὕμνους γιὰ τὴν λεβεντιά, δίπλα στὴν ἐμορφιὰ τῶν κοριτσῶν, μὲ τραγούδια ποὺ συμβολίζουν καὶ ζωγραφίζουν τὴν ἀγνότητα, τὴ ἀγάπη, τὸν ἔρωτα ἀκόμα καὶ στὴν περιγραφὴ τοῦ στολισμένου καὶ νοικοκυρεμένου σπιτιοῦ. Τὸ γιασεμὶ ἁπλώνει τὰ γραφικὰ καὶ χαριτωμένα βλαστάρια του, σκαρφαλώνει σὰν λυγερὴ πεντάμορφη καὶ μοσχοβολημένη νύφη, μέσα στὶς ψυχὲς καὶ στὰ βάθη τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων. Ἐκεῖ ὅπου ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ φτερουγίζει ἀπὸ χαρὰ ἀπὸ αἴσθημα καὶ συγκίνηση, τὸ Γιασεμὶ βρίσκει τὴν θέση του γιὰ νὰ συμπληρώσῃ μὲ τὸ ἀγνὸ καὶ γλυκὸ του ἄρωμα τὴν ἀνθρώπινη ἐπίγεια χαρὰ καὶ εὐτυχία.

Λεπτότερος κι' ἀγνότερος θὴ σαυρὸς στὴ γῆ γιὰ τὸν ἄνθρωπο ,δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερος στὸ κόσμο τῶν φυτῶν καὶ τῶν λουλουδιῶν.

Ἀξίζει λοιπὸν νὰ γραφοῦν λίγα λόγια γιὰ τὸ Γιασεμὶ σχετικὰ μὲ τὴν καλλιέργειά του, τὰ εἴδη καὶ τὶς ξεχωριστὲς ἀνάγκες ποὺ ἔχει γιὰ νὰ ριζώσῃ, νὰ βλαστήσῃ, νὰ πρασινίσῃ, ν' ἀνθίσῃ καὶ νὰ στολίσῃ μὲ τὴ χιονάτη ἄνθισή του καὶ τὴν γυαλιστερὴ πράσινη φυλλωσιά του, τὶς πόρτες, τὶς αὐλὲς, τοὺς κήπους, τὶς βεράντες, τὰ γραφεῖα, τὰ σαλόνια καὶ κάθε μέρος ποὺ θέλουμε νὰ παίρνῃ ὀμορφιὰ καὶ νὰ ξεχωρίζῃ ἡ προόδος κι' ὁ πολιτισμός του.

Ὑπάρχουν πολλὰ εἴδη ντόπια Γιασεμιά ὅπως ἐπίσης καὶ ἄλλα ξενικά.

Ἀπὸ τὰ εἴδη αὐτά, ἄλλα παρουσιάζουν μεγάλη ἀντοχὴ καὶ στὰ πιὸ δυνατὰ κρῦα, καὶ ἄλλα εἶναι ντελικάτα καὶ εὐκολοπρόσβλητα στὶς ἀπότομες καιρικὲς μεταβολὲς καὶ στὶς χαμηλὲς θερμοκρασίες.

Ἀπὸ τὰ διάφορα χαριτωμένα εἴδη τοῦ Γιασεμιοῦ, ἕνα ἀπὸ αὐτὰ λέγεται Γιασεμὶ τὸ θαμνώδες, φτιάχνει μὲ τὰ βλαστάρια του καὶ τὴν φυλλωσιά του, σὰν μεγαλώσει, βέβαια καὶ σὲ διάστημα δύο ἕως τριῶν χρόνων, ἕνα πολὺ ὄμορφο θάμνο, ὕψους τριῶν μέχρι τεσσάρων μέτρων. Διατηρεῖ τὰ φύλλα του, χειμῶνα καλοκαίρι, καὶ σὰν ἀνθίσει στολίζεται ἀπὸ πολλὰ κίτρινα χαριτωμένα λουλούδια. Τὸ γιασεμὶ αὐτὸ καλλιεργεῖται μόνο γιὰ τὴν πρασινάδα του καὶ τὴν ἄφθονη καὶ λεπτὴ ἄνθισή του. Τὰ λουλούδια του ὅμως εἶναι ἀδίκη μένα ἀπὸ τὴν φύση γιατὶ εἶναι χωρὶς μυρουδιά.

Ἄλλο εἶδος Γιασεμιοῦ εἶναι ἕνα ποὺ λέγεται Γιασεμὶ τὸ χαμηλὸ καὶ τεῦτο γιατὶ τὸ ἀνάστημά του δὲν εἶναι δυνατὸ τὰ ξεπεράσῃ τὸ ἕνα μέτρο. Μοιάζει πολὺ τὸ Γιασεμὶ αὐτὸ μὲ αὐτὸ ποὺ ἀναφέραμε προηγουμένως, τὰ ἄνθη του ἔχουν ἴδιο χρῶμα καὶ δὲν στεροῦνται ἀπὸ ὀμορφιὰ καὶ ἄρωμα. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ εἴδη ποὺ περιγράψαμε ἀνθίζουν δυὸ φορὲς τὸ χρόνο καὶ γιὰ ἀρκετὸ διάστημα καὶ τὸ φθινόπωρο καὶ τὸ καλοκαίρι.

Ἄλλο ἐπίσης, εἶδος γιασεμιοῦ μὲ κίτρινα λουλούδια εἶναι τὸ λεγόμενο γιασεμὶ τὸ γυμνασθὲς. Τοῦ ἔχουν δώσει τὸ ὄνομα αὐτὸ γιατὶ ἑνωρὶς τὴ ἄνοιξη καὶ πρὶν ἀκόμα βγάλει τὰ φύλλα του πολλὲς φορὲς σὲ κατάλληλα κλίματα καὶ μέσα στὴ καρδιὰ τοῦ χειμῶνα, δίνει ἄφθονα πολὺ λεπτὰ καὶ πολὺ ὄμορφα κίτρινα λουλούδια, χωρὶς ὅμως μυρουδιά. Ἔτσι τὰ ἀνθισμένα γυμνὰ ἀπὸ φύλλωμα κλωνάρια του Γιασεμιοῦ αὐτοῦ παίρνουν μιὰ ξεχωριστὴ παράξενη ὄψη καὶ ὀμορφιά. Τὸ Γιασεμὶ αὐτὸ χάνει τὰ φύλλα του, ὅπως ὅλα τὰ φυλλοβόλα φυτὰ κατὰ τὸ φθινόπωρο καὶ ξαναφαίνεται ντυμένο μὲ τὴν φυλλωσιὰ ἀφοῦ πρῶτα ἀνθίσει. Καὶ αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ Γιασεμιοῦ δὲν ξεπερνάει τὰ δυὸ μέτρα σὲ ἀνάστημα. Τὸ γιασεμὶ αὐτὸ θὰ πρέπει ἀπαραίτητα μετὰ τὴν ἄνθισή του, ἀ κλαδεύεται.

Ἄλλος εἶδος Γιασεμιοῦ ἔχουμε τὸ Φαρμακευτικό. Αὐτὸ τὸ Γιασεμὶ σπανίζει στὴ χώρα μας. Καλλιεργεῖται καὶ εὐδοκιμεῖ πολὺ καλὰ στὴ Κεντρικὴ Εὐρώπη, στὴν Περσία καὶ στὴ Κίνα. Ἀντέχει πολὺ στὸ κρῦο. Χάνει τὰ φύλλα του τὸν χειμῶνα καὶ κάθε ἄνοιξη δίνει καινούργια φυλλωσιὰ καὶ ἄνθιση. Παίρνει ὕψος τέσσαρα μέχρι πέντε μέτρα καὶ σκαρφαλώνει ἔτσι ψηλὰ σὲ κάθε στήριγμα, τένοντας μὲ τοὺς βλαστοὺς καὶ τὰ φύλλα του καὶ στολίζοντας μὲ τὰ λουλούδια του, κολῶνες, αὐλόπορτες ,περιβολιές, φράχτες, τοίχους, βεράντες, προσδίνεντας σ' αὐτὰ μιὰ ἰδιαίτερη ὀμορφιὰ καὶ χάρη. Τὰ λουλούδια του βγαίνουν στὶς ἄκρες τῶν βλαστάριῶν ἄφθονα καὶ συνέχεια ἀπὸ τὸν Ἰούνιο μέχρι τὸν Ὀκτώβριο.

Ἕνα ἄλλο γιασεμὶ, τὸ πρώϊμο ὅπως λέγεται ἀπὸ τοὺς κηπουροὺς καὶ ἀνθακόμους μας. Αὐτὸ τὸ Γιασεμὶ τὸ πρωτοφέρανε στὴν Ἑλλάδα οἱ Γεωπόνοι μας ἀπὸ τὸ Γιουνὰν τὸ χίλια ἐννεακόσια εἴκοσι ἕξη. Παίρνει ὕψος πέντε μέχρι ἕξη μέτρα. Ἀνθίζει πολὺ ἑνωρὶς ἀπὸ τὸ Μάρτη καὶ γιὰ πολὺ καιρὸ συνεχίζει νὰ φορῇ τὴν ἄφθονη κίτρινη ἄνθισή του. Τὰ λουλούδια αὐτοῦ τοῦ Γιασεμιοῦ παρουσιάζουν τὸ ἑξῆς ἀξιοπερίεργο φαινόμενο. Ἐπάνω στὰ ἴδια κλωνάρια καὶ στὸ ἴδιο φυτὸ παρατηροῦμε ἄνθη μονὰ καὶ σ' ἄλλες μέρες διπλᾶ, ἄλλα δηλαδὴ ἀπὸ αὐτὰ εἶναι φτιαγμένα μὲ μόνο μιὰ σειρὰ κίτρινα χρωματιστὰ πέταλα καὶ ἄλλα λουλούδια ἔχουν σὲ πολλὲς σειρὲς πυκνὰ καὶ πολλὰ κίτρινα χρωματιστὰ πέταλα. Τὰ λουλούδια εἶναι καὶ στὸ Γιασεμὶ αὐτὸ χωρὶς μυρουδιά, εἶναι μοναχικά, ἕνα ἕνα, χωριστὰ καὶ ξεπετιῶνται μὲ πολλὴ λεπτότητα καὶ χάρη ἀπὸ τὶς μασχάλες τῶν φύλλων. Εἶναι καὶ τὸ Γιασεμὶ αὐτὸ ἀπὸ τὰ εἴδη, τῶν φυτῶν ποὺ διατηροῦν γιὰ ὅλο τὸ χρόνο τὴ φυλλωσιά τους ὅπως τὰ λένε οἱ γεωπόνοι οἱ φυτολόγοι καὶ οἱ βοτανολόγοι ἀειθαλῆ. Στὰ ψυχρὰ κλίματα ὅπου ὑπάρχουν χαμηλὲς θερμοκρασίες καὶ συχνοὶ παγετοί, τὸ Γιασεμὶ αὐτό, δὲν μπορεῖ εὔκολα νὰ ζήσῃ καὶ νὰ προκόψῃ.

Ἔχουμε καὶ ἄλλα εἴδη Γιασεμιῶν, ὅπως εἶναι τὸ λεγόμενο Γιασεμὶ τὸ Στεφανευσιανό, ζωηρὸ κι' αὐτὸ καὶ χαριτωμένο ποὺ σκαρφαλώνει ψηλὰ μὲ ρόδι να πολλὰ μυρωδάτα λουλούδια.

Τὸ πιὸ σπουδαῖο γιασεμὶ εἶναι τὸ ντόπιο Χιώτικο Γιασεμί, μὲ τὰ μεγάλα λουλούδια. Τὸ Γιασεμὶ αὐτὸ λένε οἱ φυτολόγοι πὼς κατάγεται ἀπὸ τὸ Νεπάλ, ποὺ βρίσκεται στὴ μεσημβρινὴ πλευρὰ τῶν ὑψηλοτέρων βουνῶν τοῦ κόσμου, στὰ Ἰμαλάϊα. Παίρνει ὕψος τρία μέχρι ἕξη μέτρα. Τὰ λουλούδια ποὺ δίνει εἶναι ἄσπρα πολὺ μεγάλα καὶ μυρουδάτα. Στὸ ἕξω μέρος τὰ πέταλα ἔχουν μιὰ λεπτὴ κόκκινη ἀπόχρωση καὶ βγαίνουν μαζεμένα στὶς κορφὲς τῶν βλαστάριῶν, ἀπὸ δύο μέχρι ἑπτὰ μαζί. Τὸ Γιασεμὶ αὐτὸ προτιμᾶ τὰ ζεστὰ κλίματα καὶ τὶς μεριὲς ποὺ προφυλάγονται ἀπὸ τὸ βορρᾶ καὶ τοὺς ψυχροὺς καὶ δυνατοὺς ἀέμους.

Αὐτὸ εἶναι πολὺ προσοδοφόρο Γιασεμί, γιατὶ μὲ ἀπόσταξη τῶν λουλουδιῶν του, παίρνουν τὸ Γιασεμέλαιο ποὺ κατασκευάζεται μ' αὐτὸ ἕνα ἀπὸ τὰ πολυτιμότερα καὶ πιὸ περιζήτητα ἀρώματα. Στὴ Γαλλία, ὅπου ἡ Βιομηχανία τῶν ἀρωμάτων ἀποτελεῖ μεγάλο παράγοντα πλούτου γιὰ τοὺς καλλιεργητὲς καὶ γιὰ τὴν Γαλλικὴ Ἐθνικὴ Οἰκονομία, τὸ Γιασεμὶ αὐτὸ καλλιεργεῖται μὲ τὸ σκοπὸ αὐτὸ σὲ μεγάλη τέχνη ἀπὸ ὁλόκληρες γεωργικὲς περιοχὲς σὲ τρόπο ὥστε χιλιάδες οἰκογένειες νὰ ἀποζοῦν ἀπὸ τὸ μεγάλο εἰσόδημα καὶ μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὸ κέρδος ποὺ ἀφίνει. Τὰ φύλλα τοῦ γιασεμιοῦ αὐτοῦ εἶναι μεγάλα, πράσινα, γιαλιστερά. Τὰ λουλούδια του ξεπετιῶνται τὴν ἄνοιξη ἐπάνω στὰ βλαστάρια τῆς ἴδιας ἐποχῆς.

Ὅλα τὰ Γιασεμιὰ καὶ τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ χάνουν τὴ φυλλωσιὰ τους τὸν χειμῶνα, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ κλαδεύωνται. Κατὰ τὸ κλάδευμα ἀφαιροῦνται ὅλοι οἱ ξηροὶ, οἱ γέρικοι καὶ οἱ ἄρρωστοι κλάδοι. Ἕνα ἀκόμα εἶδος Γιασεμιοῦ εἶναι καὶ τὸ Ἀράπικο ἢ Μπουγαρίνι, ὅπως ἀλλοιῶς λέγεται. Κατάγεται ἀπὸ τὶς Ἰνδίες. Σκαρφαλώνει ἀρκετὰ ψηλά, μέχρι τρία καὶ τέσσερα μέτρα, δὲν χάνει τὰ φύλλα του ὁλόκληρη τὴν χρονιὰ καὶ καλλιεργεῖται μὲ καλλίτερη προκοπὴ καὶ ζῶ πάνια μέσα σὲ γλάστρες στὶς ὁποῖες πρέπει νὰ βάζουμε ἄφθονο καὶ καλῆς ποιότητος καστανόχωμα κοπανισμένο ἢ καὶ ληόχωμα. Καλλιεργεῖται γιὰ τὰ ἄσπρα κερφνια λουλούδια του ποὺ εἶναι πάρα πολὺ μυρωδάτα καὶ ὑπάρχουν συνέχεια ἐπάνω στὸ φυτὸ ὁλόκληρο τὸ καλοκαίρι. Κάθε ἄνοιξη πρέπει νὰ κλαδεύουμε τὰ βλαστάρια του, ἀφίνοντας ἀπὸ τρία μέχρι τέσσαρα μάτια. Μία ποικιλία τοῦ Γιασεμιοῦ αὐτοῦ εἶναι καὶ τὸ μπουγαρίνι τὸ διπλό, ποὺ λέγεται καὶ Γραντούκας.

Ὅλα τὰ Γιασεμιὰ στὴ καλλιέργειά τους εἶναι κάπως ἀπαιτητικά, χρειάζονται καλὰ χώματα, κοπριὲς, καλῆς ποιότητος χωνευμένες ,σκαλίσματα, βοτανίσματα καὶ ποτίσματα, ὅλο τὸ καλοκαίρι. Τὰ λίγα ποτίσματα, κάνουν τὰ Γιασεμιὰ νὰ ἀδυνατίσουν καὶ ν' ἀρρωστήσουν ἀπὸ τὶς γνωστὲς καὶ καταστρεπτικὲς παθήσεις ποὺ λέγονται ψωριάσεις τῶν φυτῶν. Ἀπαραίτητα εἶναι καὶ τὰ χειμωνιάτικα κλαδεύματα τῶν Γιασεμιῶν, γιὰ νὰ ἀφαιροῦμε τὰ ἄχρηστα καὶ γηρασμένα μέρη καὶ κλωνάρια τους καὶ νὰ διατηροῦμε τὰ νέα καὶ ζωηρὰ ποὺ δίνουν ἄφθονη φυλλωσιὰ καὶ ὡραία ἄνθιση. Τὰ εἴδη τῶν Γιασεμιῶν, θαμνῶδες, χαμηλό, φαρμακευτικὸ θεσιανό, πολλαπλασιάζονται μὲ σπόρο, μὲ βλαστάρια καὶ μὲ καταβολάδες.

Ὅλα τὰ ἄλλα Γιασεμιὰ μὲ βλαστάρια καὶ καταβολάδες, γιατὶ δὲν δίνουν σπόρους. Καλλιεργεῖστε καὶ φροντίστε γιὰ τὸ μεγάλο θησαυρὸ ποὺ δίνει ὁ κόσμος τῶν φυτῶν καὶ τῶν λουλουδιῶν

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Κ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ
Γεωπόνος

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΟΔΟΠΟΙΪΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΜΑΡΓΑΖΑ
ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ 3
ΤΗΛ. 421.884 — ΟΙΚΙΑ 327.890
ΠΑΤΡΑΙ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΗΣΙΜΑΤΟΥ
ΗΦΑΙΣΤΟΥ 12 — ΜΗΝΙΑΤΗ
(Πλατεῖα Μαρκάτου)
★
—Ἐκτελοῦμε παντὸς εἴδους τυπογραφικὲς καὶ λινοτυπικὲς ἐργασίες
—Ἀναλαμβάνομε τὴν ἔκδοση βιβλίων, περιοδικῶν, ἐφημερίδων
—Διαφημιστικὰ ἔντυπα, παντὸς σχήματος
ΤΗΛΕΦ. 275-826

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
ΦΩΤΟ ΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
aptiv 1931
κλισσε δι'ολας τας εκτυπωσεις
εφημεριδων · περιοδικων
βιβλιων · διαφημισεων · αφισσων
κλπ εντυπων
πολυχρωμα · μονοχρωμα
ΠΑΤΡΑΙ – ΑΘΗΝΑΙ
ΠΑΤΡΑ: ΦΙΛΟΠΟΙΜΕΝΟΣ 47 ΤΗΛ. 276 203
ΑΘΗΝΑ: ΓΕΡΑΝΙΟΥ 6 ΤΗΛ. 5240 761

Τυπογραφεῖον Καλλιτεχνικὸ
"ΣΑΜΑΡΤΖΗ"
ΕΝΤΥΠΑ – ΜΠΛΙΕΤΤΑ
ΑΓΓΕΛΤΗΡΙΑ ΓΑΜΩΝ
ΕΥΡΩΠΗΣ
Ἁγ. Ἀνδρέου 61 (κεντὸς τῆς στοᾶς)
Τηλ. 275-505 ΠΑΤΡΑΙ

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

"Οπου ὑπάρχουν διυλιστήρια, ἐκεῖ καί... καρκῖνος

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ. Πρὶν λίγες ἑβδομάδες, τὸ Ἐθνικὸ Ἀντικαρκινικὸ Ἰνστιτοῦτο τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν δημοσίευσε ἕνα χάρτη ποὺ ἔδειχνε ὅτι στὶς 39 πολιτεῖες τῆς χώρας, ποὺ εἶναι συγκεντρωμένα πολλὰ διυλιστήρια πετρελαίου, τὸ ποσοστὸ τῶν καρκίνων εἶναι σημαντικὰ ὑψηλότερο. Ὁ χάρτης αὐτὸς ἀποτελοῦσε μέρος πρόσφατων ἐρευνῶν, ποὺ εἶχαν σκοπὸ νὰ ἀποδείξουν ὅτι ὑπάρχει σχέση ἀνάμεσα σὲ ὁρισμένες μορφὲς καρκίνου καὶ στὸ περιβάλλον μέσα στὸ ὁποῖο ζοῦμε καὶ ἐργαζόμαστε.

Σήμερα πολλοὶ Ἀμερικανοὶ ἐπιστήμονες πιστεύουν ὅτι, στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, τὰ τρία τέταρτα τῶν περιπτώσεων καρκίνου, ποὺ «σκοτώνει» πάνω ἀπὸ 1.000 ἄτομα τὴν ἡμέρα, ὀφείλονται κυρίως σὲ παράγοντες τοῦ περιβάλλοντος.

ΑΜΦΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

Ὁ προσδιορισμός, ὅμως, μιᾶς καρκινογόνου οὐσίας καί, ἑπομένως, ἡ ἀπομάκρυνσὴ της ἀπὸ τὸ περιβάλλον, εἶναι ἕνα δύσκολο πρόβλημα, τόσο γιὰ τὴν ἀμερικανικὴ κυβέρνηση, ὅσο καὶ γιὰ τὶς βιομηχανίες. Ὑπάρχουν π.χ. διαφωνίες ἀνάμεσα στὶς βιομηχανίες καὶ στὶς ὑπηρεσίες ἐλέγχου, ὡς πρὸς τὰ κριτήρια θάσει τῶν ὁποίων, μία οὐσία κρίνεται καρκινογόνος καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴ ἐγκυρότητα τῶν πειραμάτων γιὰ τὴν ἐξακρίβωση τῶν καρκινογόνων οὐσιῶν.

Δύο ἀμερικανικὲς ὑπηρεσίες ἀσχολοῦνται μὲ τὸν προσδιορισμὸ τῶν πιθανῶν καρκινογόνων οὐσιῶν, στοὺς τόπους ἐργασίας: Ἡ ὑπηρεσία Ὑγιεινῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἀσφαλείας, ποὺ εἶναι κλάδος τοῦ ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ προτείνει τὴν καθιέρωση καὶ τὸν περιορισμὸ τῶν πιθανῶν καρκινογόνων οὐσιῶν. Καὶ ἡ Ὑπηρεσία Προστασίας τοῦ Περιβάλλοντος, ποὺ εἶναι κυβερνητική, ἐπίσης, ὑπηρεσία ἐλέγχου καὶ φροντίζει γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου γιὰ τὸν ἔλεγχο τῶν τοξικῶν οὐσιῶν, πού, ἀνάμεσα σὲ ἄλλα ἐπιβάλλει στὶς βιομηχανικὲς μονάδες νὰ κρατοῦν μὲ λεπτομέρειες τὸ ἰατρικὸ ἱστορικὸ τῶν ὑπαλλήλων τους, γιὰ ἕνα διάστημα 40 χρόνων.

ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Οἱ κυβερνητικὲς προσπάθειες γιὰ τὸν προσδιορισμὸ καὶ τὴν ἀπομάκρυνση τῶν καρκινογόνων οὐσιῶν ἀπὸ τοὺς τόπους ἐργασίας, εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ ὁλοένα καὶ μεγαλύτερου φόβου τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ γιὰ τὸν καρκίνο. Τὸ ποσοστὸ θανάτων ἀπὸ μία μορφὴ καρκίνου ἐξακολουθεῖ νὰ αὐξάνεται στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, παρὰ τὰ τεράστια ποσὰ ποὺ διατίθενται γιὰ τὴν ἔρευνα. Ἂν ἡ σημερινὴ τάση συνεχισθεῖ καὶ στὸ μέλλον, τότε, σύμφωνα μὲ τὶς ἐκτιμήσεις τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀντικαρκινικῆς Ἑταιρίας, ὁ ἕνας στοὺς τέσσερις Ἀμερικανοὺς ποὺ γεννιοῦνται σήμερα, θὰ προσβληθεῖ ἀπὸ μία μορφὴ καρκίνου.

Οἱ Ἀμερικανοί, ὅμως, ἀρχίζουν νὰ δυσφοροῦν γιὰ τὸν ἔλεγχο τῶν τοξικῶν οὐσιῶν, ὅταν ὑπογραμμίζεται ὁ κίνδυνος ὁρισμένων ἰδιαίτερα ἀγαπητῶν τους οὐσιῶν. Τὸ πιὸ χτυπητὸ παράδειγμα εἶναι ὁ καπνός, πού, στὰ τσιγάρα, εἶναι ἀναμφισβήτητη πηγὴ καρκινογόνου οὐσίας.

«Ἂν ὁ καπνὸς ἦταν χημικὴ οὐσία, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἀπαγορευτεῖ ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια», λέει ἕνας Ἀμερικανὸς ἀξιωματοῦχος. «Ἐπειδή, ὅμως, δὲν εἶναι χημικὴ οὐσία, ἡ ἀμερικανικὴ κυβέρνηση ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπιχορηγεῖ τοὺς ἀγρότες ποὺ καλλιεργοῦν καπνὰ καὶ δὲν ἔχει πάρει κανένα μέτρο γιὰ νὰ περιορίσει τὴ χρήση του».

Ἡ ζαχαρίνη, ποὺ ἀποδείχτηκε μετὰ ἀπὸ πρόσφατα πειράματα ὅτι ἔχει σχέση μὲ τὸν καρκίνο, ἐξακολουθεῖ νὰ κυκλοφορεῖ ἐλεύθερα στὸ ἐμπόριο, λόγω τῆς μεγάλης καταναλώσεώς της ἀπὸ τοὺς διαβητικούς. Κανονικά, ἡ χρήση της θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπαγορευτεῖ ἐντελῶς, βάσει ἑνὸς ἄρθρου τοῦ νόμου περὶ τροφίμων καὶ φαρμάκων. Σύμφωνα μ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο, κάθε οὐσία ποὺ ἀποδεικνύεται ἀπὸ πειράματα σὲ ζῶα ὅτι προκαλεῖ ὄγκο, πρέπει νὰ τεθεῖ ὑπὸ ἀπαγόρευση.

ΣΤΟΥ ΧΩΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οἱ τελευταῖες προσπάθειες τῆς ἀμερικανικῆς κυβερνήσεως ἀποβλέπουν στὴν ἐξακρίβωση τῶν καρκινογόνων οὐσιῶν στοὺς τόπους ἐργασίας. Σύμφωνα μὲ μία πρόσφατη ἔρευνα τῆς Ὑπηρεσίας Ὑγιεινῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἀσφαλείας, ἕνας στοὺς τέσσερις Ἀμερικανοὺς πιθανὸ νὰ ἐκτίθεται σὲ κάποια ἐπικίνδυνη οὐσία, στὸν τόπο ἐργασίας του.

Ἀπὸ τότε ποὺ ἱδρύθηκε, καὶ συγκεκριμένα πρὶν πέντε χρόνια, ἡ Ὑπηρεσία Ὑγιεινῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἀσφαλείας ἀπαγόρευσε ἢ ἔθεσε ὑπὸ περιορισμὸ 17 οὐσίες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες οἱ περισσότερες εἶναι χημικές. Ἀνάμεσά τους εἶναι ὁ ἀμίαντος, τὸ χλωριοῦχο βινύλιο καὶ οἱ ἀναθυμιάσεις τῶν καμινιῶν ἐπεξεργασίας ἄνθρακος.

Σήμερα, ἡ Ὑπηρεσία προτείνει νὰ καταταχθοῦν οἱ ὑπόλοιπες οὐσίες σὲ τέσσερις κατηγορίες. Ἡ πρώτη κατηγορία θὰ πρέπει νὰ καλύπτει τὶς οὐσίες ἐκεῖνες ποὺ ἔχει ἀποδειχτεῖ ὅτι εἶναι καρκινογόνες ἀπὸ πειράματα σὲ ἄτομα, ἢ σὲ δύο εἴδη θηλαστικῶν. Ἡ δεύτερη κατηγορία θὰ πρέπει νὰ περιλαμβάνει τὶς οὐσίες ἐκεῖνες, ποὺ ὑπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι εἶναι καρκινογόνες ἢ ἔχει ἀποδειχτεῖ ὅτι προκαλοῦν καρκίνο ἀπὸ πειράματα σ' ἕνα μόνο εἶδος θηλαστικῶν.

Στὶς δύο ἄλλες κατηγορίες θὰ πρέπει νὰ συμπεριληφθοῦν οἱ φαινομενικὰ λιγότερο ἐπικίνδυνες οὐσίες».

ΟΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ ΑΝΤΙΔΡΟΥΝ

Ἡ κατάταξη μιᾶς οὐσίας στὴ πρώτη κατηγορία θὰ πρέπει νὰ ἐπιφέρει στὴν ἀρχὴ ἕναν προσωρινὸ περιορισμό της, καὶ ἀφοῦ ὁλοκληρωθεῖ ἡ διαδικασία ἐλέγχου, ἴσως διαταχθεῖ ἡ ἀπαγόρευσή της.

Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τους, οἱ βιομήχανοι ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ διαστικὴ ἀπαγόρευση μιᾶς οὐσίας θὰ κοστίσει ἑκατομμύρια δολλάρια θὰ ρίξει χιλιάδες ἐργαζόμενους στὴν ἀνεργία καὶ θὰ δημιουργήσει μεγάλα προβλήματα στὴν παραγωγή, πρὶν ἀποδειχτεῖ τελικὰ ὅτι δὲν εἶναι βλαβερή, μὲ τὴν προϋπόθεση ὅτι ἡ ἔκθεση τοῦ ἀτόμου σ' αὐτὴ τὴν οὐσία βρίσκεται μέσα σὲ πλαίσια ἀσφαλείας.

ΚΑΤΣΑΪΤΗΣ
ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ ΟΛΟΜΑΛΛΑ 3 Δ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ
ΥΠΟΚΑΜΙΣΑ ΓΡΑΒΑΤΕΣ, ΠΟΥΛΟΒΕΡ ΣΑΚΚΑΚΙΑ
ΠΑΝΤΕΛΟΝΙΑ ΣΠΟΡ
ΚΟΤΛΕ ΤΖΙΝ ΜΠΟΥΦΑΝ — ΤΡΕΪΝ ΣΚΟΤ
Σὲ καταπληκτικὲς τιμὲς ὅλα μας τὰ εἴδη
ΜΑΙΖΩΝΟΣ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ
(Ἔναντι Δημαρχίας) — ΠΑΤΡΑΙ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
Κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΟΡΙΝΘΟΥ 251
★
Ἔχει νὰ σᾶς παρουσιάσει ὅ,τι καλλίτερο ὑπάρχει στὴν Ἑλληνικὴ καὶ ξένη μόδα γιὰ τὴ χειμερινὴ περίοδο.
Κουστούμια ΜΗΝΑΪΔΗ — ΦΩΤΙΑΔΗ καὶ ὅλων τῶν καλλιτέρων Ἑλληνικῶν ἐργοστασίων σὲ τιμὲς αὐστηρῶς ἠλεγμένες.
Κουστούμια Κοτλέ, Σακκάκια Δερματέξ, Πλεκτά, ὑποκάμισα τῶν καλλιτέρων ἐργοστασίων καὶ γενικὰ ὅ,τι χρειάζεται ὁ ἄνδρας.
ΚΟΡΙΝΘΟΥ 251 ΠΑΤΡΑΙ

Ἐκτυποῦνται
ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΕΝΤΥΠΑ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ • ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ • ΒΙΒΛΙΑ
"Γωνιὰ τοῦ βιβλίου"
★ ΤΥΠΟΣ • ΒΙΒΛΙΑ • ΧΑΡΤΙΚΑ • ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ ★
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ 32 • ΤΗΛ. 277-396 • ΠΑΤΡΑΙ

ΝΕΟΙ ΔΙΣΚΟΙ

Ντάνς πάρτυ Νο 12

Δωδεκατέσσερες τελευταῖες ἐπιτυχίες στὶς πρῶτες ἐκτελέσεις περιέχει καὶ τὸ νέο ἄλμπουμ τῆς σειρᾶς «Ντάνς πάρτυ». Ὀνόματα ὅπως ὁ Ρὶκ Ντέϊς, οἱ Μπὴ Τζῆς, ἡ Γκλόρια Γκεϊνορ, ἡ Ντάνα, ὁ Τζεῖμς Μπράουν, ἡ Ὑδὸν Ἕλλιμαν, ἡ Ἄντρια Τροῦ Κοννέξιον, οἱ Γκόλντεν Ἤριγκ, ὁ Μπίλλυ Ὄσεν, οἱ Χὴτ Γουέϊβ κ.ἄ.

Μερικὲς ἀπὸ τὶς σοῦπερ ἐπιτυχίες τοῦ δίσκου εἶναι τὸ Ντάμπλ τάτζ, Μπούκι νάϊτς, τὸ Μπουμπέι, τὸ Μπούγκυ Τσάϊλντ, τὸ Λὰβ μη κ.λ.π.

ΠΡΩΪΝΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

Ρετρὸ μὲ ρεκλάμες

◄ ΣΥΝΕΧ